На основу члана 17. Закона о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 119/08) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08 и 11/09), министар просвјете и културе д о н о с и

ПРАВИЛНИК
О ПЕДАГОШКИМ СТАНДАРДИМА И НОРМАТИВИМА ЗА ОБЛАСТ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником ближе се утврђују просторни, материјални и други стандарди, нормативи и критеријуми који требају бити испуњени за оснивање предшколских установа у Републици Српској (у даљем тексту: Република), а у циљу обављања квалитетног васпитно-образовног рада и успјешног остваривања циљева и задатака у предшколским установама.

Члан 2.

(1) Јединствени стандарди и нормативи се примјењују у свим регистрованим предшколским установама, које су на основу члана 13. став 1. Закона о предшколском васпитању и образовању (у даљем тексту: Закон) добиле рјешење о одобрењу за рад предшколске установе.

(2) Јединствени стандарди и нормативи се примјењују и у организационим јединицама – дјечијим вртићима (у даљем тексту: вртићи) и јаслицама у оквиру предшколске установе.

(3) Свака предшколска установа прилагођава своју дјелатност јединственим стандардима и нормативима и континуирано побољшава квалитет своје основне дјелатности.

Члан 3.

(1) Јединствени стандарди и нормативи су у складу са најбољим интересом дјетета о којем се брину у предшколској установи, те потребама и етиком професије из области предшколског васпитања и образовања.

(2) Јединствени стандарди и нормативи су отворени за индивидуалне и тимске одлуке запослених у вртићима у оквиру предшколских установа, а зависе од могућности оснивача.

Члан 4.

Јединствени стандарди и нормативи који треба да се поштују у погледу простора и опреме за јаслице и вртиће односе се на постојање адекватног:

а) објекта предшколске установе са просторијама за развој, игру и рано учење дјеце, који испуњава грађевинске услове за изградњу васпитно-образовних установа,

б) вањског простора предшколске установе,

в) унутрашњег простора предшколске установе,

г) осигурања безбједности боравка дјеце и одраслих у објектима предшколске установе,

д) материјала за рано учење, опреме и играчака,

ђ) простора за припрему хране и простора за ручавање,

е) простора за спавање и одмор,

ж) простора за одржавање личне хигијене и

з) простора за управу у предшколској установи, простор за васпитаче, стручне сараднике и асистенте за инклузију (у даљем тексту: васпитно-образовни радници), простор за сараднике и осталог простора.

II ОБЈЕКТИ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА

Члан 5.

Објекат предшколске установе је посебна архитектонска и грађевинска цјелина, прилагођена за извођење различитих васпитно-образовних активности, најближа организацији породичног дома, која омогућава комуникацију између различитих простора и обезбјеђује надгледање дјеце и комуникацију међу дјецом без обзира на то у којој радној соби и простору васпитна група борави.

Члан 6.

(1) Локација земљишта на којој се гради предшколска установа треба да испуњава услове у погледу: хигијенских, еколошких, сеизмичких, радиолошких, комуналних, урбанистичких и других услова, те у складу са прописима којима се регулише заштита животне и радне средине и екологије.

(2) При избору локације земљишта за изградњу предшколске установе посебно се води рачуна да:

а) се дјетету осигура безбједност на путу до вртића, безбједан саобраћајни прилаз и обезбијеђени услови да родитељи безбједно предају и преузимају дијете из предшколске установе,

б) земљиште буде на локацији гдје нема буке и гдје концентрација штетних материја у ваздуху не прелази максимално дозвољене границе, предвиђене за насељена мјеста,

в) је, по могућности, у мирном дијелу града, у близини паркова и зеленила, а даље од фабрика, прометних саобраћајница и тржница,

г) је изложено природној свјетлости,

д) је довољно порозно, без влаге и подземних вода и

ђ) је заштићено од ваздушних струјања, јаких и хладних вјетрова.

Члан 7.

Објекти предшколских установа и приступ објектима требају бити прилагођени дјеци са посебним потребама.

Члан 8.

Вртићи у оквиру предшколске установе требају пружати сигурно, пријатно и стимулативно окружење које омогућава учење дјеце кроз игру, провођење васпитно-образовних активности и његу и бригу за дјецу, узраста до поласка у школу.

Члан 9.

Дизајн и изглед објеката у предшколској установи треба да омогућава дјеци стицање разноврсних искустава неопходних за њихов развој и развој креативности.

Члан 10.

Оптимална величина објекта вртића је смјештај за 50 до 100 дјеце, односно највише четири васпитне групе, у складу са Законом и подзаконским прописима којим се регулишу услови за почетак рада предшколске установе и овим правилником.

Члан 11.

(1) Рад са дјецом у предшколским установама организује се у васпитним групама.

(2) Васпитне групе оснивају се према узрасту дјеце, врсти и трајању програма, способностима, потребама и интересима дјеце и родитеља.

(3) Васпитне групе могу бити јасличке – за узрасни период од шест мјесеци до три године и вртићке групе – за узрасни период од три године до поласка у школу.

(4) Васпитне групе могу бити формиране од дјеце истог или дјеце различитог узраста – мјешовите групе.

(5) Мјешовите васпитне групе формирају се само у случајевима гдје се не могу формирати групе истог узраста.

(6) Предшколска установа може имати максимално пет вртића, са највише 500 дјеце.

(7) Величина предшколске установе планира се на основу броја предшколске дјеце у оквиру предвиђеног локалитета, за које се оснива предшколска установа, на подручју јединице локалне самоуправе, односно дугорочног плана о пријему дјеце у предшколске установе.

(8) Удаљеност вртића од мјеста становања, у правилу, не треба бити већа од једног километра.

Члан 12.

(1) Остали простори које дјеца користе за игру и васпитно-образовне активности у објектима предшколске установе сматрају се унутрашњом површином, чија се квадратура рачуна унутар цјелокупне површине предшколске установе и зависи од потреба дјеце, могућности оснивача и осталих могућности, а то су:

а) мање играонице,

б) додатни простор за активности дјеце,

в) простор за ручавање (у даљем тексту: трпезарија),

г) простор за спавање и централни простор и

д) сала за физичке активности,

(2) Унутрашњи корисни простор радне собе се рачуна тако што се од укупне квадратуре одузима простор који је намијењен за:

а) фиксирани намјештај,

б) фиксиране кревете,

в) ормаре,

г) пулт за повијање,

д) опрему,

ђ) пролазе и

е) друге просторе који нису доступни дјеци за игру.

Члан 13.

(1) Пожељно је да објекат предшколске установе у свом саставу има:
а) тихе просторије за релаксацију, тиху игру или спавање који може бити одвојен од простора гдје дјеца уче и играју се и гдје се могу одмарати,
б) просторије за физички активну игру, који пружају дјеци могућност слободе покрета,
в) просторије који омогућавају активности учења у мањем обиму и
г) друге просторије за различите активности учења.
(2) Обавезне просторије у објектима предшколске установе су:
а) радна соба,
б) простор за заједничке активности,
в) комуникационе просторије – ходници,
г) гардероба,
д) санитарни простор за дјецу,
ђ) санитарни простор за одрасле,
е) кухиња и
ж) технички блок.
(3) Поред обавезних просторија за дјецу и одрасле из става 2. овог члана, предшколска установа може да има и:
а) простор за игру,
б) простор за спавање и одмор,
в) атеље,
г) радионицу за израду лутака, играчака и другог дидактичког материјала,
д) радионицу за рад у глини,
ђ) простор за васпитно-образовне раднике,
е) простор за родитеље,
ж) простор за библиотеку,
з) простор за дидактичка средства и материјале за игру,
и) простор за превентивну и здравствену заштиту,
ј) оставу за намирнице,
к) трпезарију,
л) затворену терасу,
љ) праоницу и просторију за одлагање прљавог веша (у даљем тексту: остава за веш),
м) просторију за чисти веш,
н) простор за сараднике,
њ) простор за економа – магационера,
о) оставу за прибор и алат,
п) простор за домара,
р) радионицу,
с) котларницу и
т) друге просторије.
(4) Простори који се користе за одлагање дидактичке опреме требају бити пројектовани и организовани тако да су увијек доступни дјеци и васпитачима.
(5) Простори за одрасле који раде у предшколској установи служе за састанке са колегама и родитељима, тимски рад око планирања, евалуације и осталих активности и одлагање материјала.

Члан 14.

(1) Дјечијим групама, које се формирају у болницама, за дјецу која су на дужем болничком лијечењу требају бити обезбијеђене радне собе за активности, чија величина треба бити најмање 20 м², односно најмање 2,5 м² за свако дијете.

(2) У складу са чланом 31. став 8. Закона, број дјеце из васпитне групе на болничком лијечењу може бити мањи од предвиђених, као и за васпитне групе у специјализованим установама које остварују програме предшколског васпитања и образовања, тако да се за њих примјењује норматив од петоро дјеце у групи.

(3) За подстицање интересовања и развијања способности дјеце, те квалитетног испуњавања слободног времена могу се, у складу са Законом, основати:

а) „клубови за дјецу“ са различитим програмским садржајима: спортским, музичким, ликовним, драмским, фолклорним, језичким и комуниколошким, информатичким, рекреативним и сл.

б) „групе за игру“ – играонице, које се оснивају у градским и сеоским подручјима за потребе дружења и игре у слободном времену дјеце млађе од пет година и

в) „вртић у природи“ – за одмор и рекреацију предшколске дјеце.

(4) Клубови за дјецу, групе за игру – играонице и вртић у природи организују се у прилагођеном породичном простору или простору који обезбјеђује оснивач.

(5) У клубовима за дјецу и групама за игру – играоницама требају бити обезбијеђене радне собе за активности чија величина треба бити најмање 20 м², односно најмање 2,5 м² за свако дијете.

(6) У случајевима из ст. 1. и 4. овог члана вањски простор није обавезан.

III ГРАЂЕВИНСКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИХ УСТАНОВА

Члан 15.

Приликом израде пројектне документације, одговорни пројектанти требају у тим укључити и стручњаке из области предшколског васпитања и образовања и консултовати минимум једног васпитно-образовног радника о чему се сачињава записник.

Члан 16.

Објекти предшколске установе требају се градити у складу са техничким прописима о градњи васпитно-образовних објеката, са затвореним и отвореним просторима.

Члан 17.

Објекат вртића треба обезбиједити услове за примјењивање програма предшколског васпитања и образовања дјеце, те задовољити све хигијенско-техничке захтјеве и основна еколошка и естетска мјерила.

Члан 18.

Објекти предшколских установа граде се на начин који обезбјеђује максимално освјетљење и затамњење просторија за боравак дјеце.

Члан 19.

(1) Предшколске установе намјенски грађене имају унутрашњи и вањски простор.

(2) Унутрашњи и вањски простори морају бити безбједни за боравак дјеце.

(3) Адаптиране и преуређене предшколске установе треба да имају унутрашњи простор, а најмања просторија за активности дјеце треба да има минималну величину од 10 м², уз обезбијеђен приступ дворишту или вањском простору.

Члан 20.

Објекат предшколске установе не може бити испод нивоа земљишта, по правилу је приземан или највише једноспратан.

Члан 21.

Простори за дјецу у јаслицама и дјецу с тешкоћама у кретању требају бити у приземљу.

Члан 22.

(1) Грађевински и инсталацијски материјали и производи, који се користе при изградњи објеката предшколске установе, требају бити еколошки и хигијенски одговарајући, у складу са прописима о градњи објеката за ове намјене.

(2) Подови, зидови и плафони граде се од материјала који ублажавају буку.

(3) Подови просторија објекта требају бити трајни, равни и лаки за одржавање, термички прилагођени узрасту дјеце, глатки, али не клизави, те погодни за различите врсте активности, укључујући игру са водом и природним материјалима.

Члан 23.

Објекат треба да има одговарајуће гријање, освјетљење, вентилацију и заштиту од буке.

Члан 24.

Прозори и друге стаклене површине требају бити безбједне за дјецу и, уколико су у висини дјечијих очију, заштиту са прозрачним баријерама које онемогућују повреде дјеце.

Члан 25.

(1) Приступ објекту предшколске установе треба бити од бетона или одговарајућих елемената, који нису клизави.

(2) Врата у објектима предшколских установа се требају отварати према вани, опремљена аутоматским уређајем за затварање и заштитом од оштећења прстију.

(3) Уколико врата имају стакло, оно треба бити отпорно на ударе.

Члан 26.

(1) Дневно свјетло треба бити највећи извор освјетљења у објектима предшколских установа.

(2) У специфичним условима, када није могуће обезбиједити услов из става 1. овог члана, потребно је обезбиједити други извор освјетљења доброг квалитета, које може послужити као добра замјена дневном свјетлу.

Члан 27.

(1) Освјетљење радне собе треба бити равномјерно.

(2) Свјетлосна тијела у просторима за игру требају бити заштићена од удара лоптице и других предмета које користе дјеца.

(3) Освјетљење у објектима предшколских установа може бити двојако:

а) природно и

б) вјештачко.

(4) Извори вјештачког освјетљења требају бити у потребном броју и распоређени на начин којим се обезбјеђује довољно свјетлости.

Члан 28.

(1) Загријавање у објекту предшколске установе треба бити равномјерно, са температуром:

а) најмање 21 °C у вртићу у:

1) сали за физичко васпитање и

2) заједничкој просторији за игру,

б) најмање 23 °C у јаслицама.

(2) Гријна тијела морају бити заштићена маском ради безбједности дјеце.

(3) Пећи на тврдо гориво и плинске пећи у радним собама се не могу користити.

(4) Радијатори обавезно требају имати сигурносне вентиле.

(5) Електричне инсталације требају имати заштиту.

(6) У свакој радној просторији требају бити бар двије утичнице.

Члан 29.

(1) Провјетравање у просторијама за дјецу треба бити обезбијеђено у складу са важећим прописима из области грађевинарства.

(2) Додатно механичко провјетравање потребно је обезбиједити у: гардеробама, санитарним просторијама за дјецу, кухињи, праоници и просторији за чишћење.

(3) Провјетравање које спречава ширење неугодних мириса потребно је обезбиједити у кухињи, санитарним просторијама и простору за његу дјеце, који се налазе непосредно до радне собе.

Члан 30.

(1) Водоводна инсталација у објектима предшколских установа је обавезна.

(2) Канализациона инсталација у објектима предшколске установе за све санитарне просторије и прикључке треба бити повезана са градском канализационом мрежом.

(3) У мјестима гдје нема канализационе мреже уз објекте предшколске установе потребно је обезбиједити септичку јаму.

Члан 31.

(1) Газиште степеница израђује се од материјала који онемогућава клизање и који се лако одржава и дезинфикује.

(2) Ивице степеница требају бити благо заобљене и видљиво означене, а ограда израђена од вертикалних елемената.

Члан 32.

За дјецу која користе инвалидска колица или ортопедско помагало треба бити обезбијеђен одговарајући прилаз објекту и лифт, односно платформа за дизање или слично.

Члан 33.

Уколико су у предшколској установи предвиђени лифтови за превоз дјеце, требају бити пројектовани на начин да су дјеци доступни само у присуству одраслих.

IV ВАЊСКИ ПРОСТОР ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 34.

(1) Вањски простор предшколске установе је директно повезан са унутрашњим како би га дјеца безбједно и независно од одраслих користила.

(2) Вањски простор из става 1. овог члана треба бити ограђен тако да дијете не може да га напусти без знања одраслих, који се брину о дјеци.

(3) Ограда треба бити висока најмање 1,50 м до 1,80 м да се дјеца не би могла пењати на њу.

(4) Ако је у близини предшколске установе опасна зона (саобраћајница, ријека и сл.), ограда у горњем дијелу треба бити укошена према унутра.

(5) Браве на огради требају бити постављене на начин да их дијете не може отворити са унутрашње стране.

Члан 35.

Игралиште у оквиру вањског простора треба бити:

а) безбједно за програмске активности и развојне могућности дјеце,

б) равно и

в) треба нудити разноврсне просторе за различите врсте игара и активности:

1) трчање,

2) пузање,

3) пењање и

4) провлачење.

Члан 36.

Вањски простори који су намијењени за игру требају се прилагодити програмским активностима и развојним могућностима дјеце, са одговарајућим реквизитима:

а) тобогани,

б) пјешчаници,

в) мали травњаци за трчање,

в) простори са ниским кошевима или головима за елементе спортских игара,

г) мрежасте или цјевасте пењалице и провлачилице са спиралним отежањима,

д) стандардне пењалице,

ђ) провлачилице,
е) скривалице и
ж) кућице за осамљивање.

Члан 37.

(1) На дворишту предшколске установе може бити доступна питка вода до нивоа дохвата дјетета.
(2) На дворишту не смије бити посађено отровно грмље и биљке.
(3) Ако се на дворишту налази степениште, треба бити видно означено.
(4) Ако степениште има више од три степенице, треба имати рукохват.

Члан 38.

У оквиру предшколске установе могу бити предвиђене јавне површине за паркинг мјеста.

V УНУТРАШЊИ ПРОСТОР ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 39.

Објекти у оквиру предшколске установе треба да буду чисти, прозрачни и освијетљени без:
а) влаге,
б) пукотина,
в) сувишне хладноће или
г) топлоте.

Члан 40.

(1) Улаз у објекте предшколске установе и прилаз улазу поплочавају се материјалом који онемогућава клизање и који је прилагођен дјеци са посебним потребама.
(2) Улазна врата треба да имају надстрешницу, а улазна врата и врата у вјетробрану треба да буду опремљена уређајем за аутоматско затварање.
(3) Крила двокрилних врата у просторима објеката предшколских установа треба да се отварају према излазу из објеката.
(4) Врата у објектима предшколских установа су без прагова.
(5) Улазна врата треба да имају улазну рампу за дјецу са посебним потребама.

Члан 41.

Објекти предшколске установе треба да имају довољно простора за различите врсте активности које подстичу дјечији развој и учење:
а) исхрана,
б) спавање,
в) хигијена,
г) игра,
д) индивидуалне активности,
ђ) активности у малим групама,
е) активности са цијелом групом,

ж) припрему јела и
з) одржавање хигијене.

Члан 42.

За дјецу испод двије године, која још не ходају, простор у јаслицама треба бити пројектован на начин који омогућава сигурност при:
а) лежању,
б) ваљању,
в) пузању,
г) устајању уз придржавање и
д) учењу ходању.

Члан 43.

Радна соба треба одражавати концепт центра за учење, као мањих дефинисаних и флексибилно уређених простора за учење, игру, релаксацију, одмор и активности дјеце, организованих тако да омогућују рад са малим група дјеце, рад са цијелом групом, као и индивидуални рад са дјецом.

Члан 44.

Вишенамјенски и заједнички простори за игру и активности дјеце опремају се на начин који омогућава прилагођавање карактеристикама дјеце у групи и њиховим развојним потребама, у којима доминира концепт флексибилне организације и лако преносиве опреме у оквиру примјене програма из области предшколског васпитања и образовања.

Члан 45.

(1) Вртић може имати простор за више намјена.
(2) Простор из става 1. овог члана треба да омогућава да се у њему сусрећу дјеца и одрасли из једне или више васпитних група у разним активностима.

Члан 46.

(1) Површина радне собе за јаслице и вртић је најмање 3 м² по дјетету, у коју се не рачуна простор који заузимају фиксирани кревети, ормари, пулт за повијање и др.
(2) При градњи објеката предшколских установа користи се грађевински материјал који даје осјећај топлоте и отпоран је на механичка оштећења.

Члан 47.

Свака радна соба у објекту предшколске установе мора имати приступ телефону, а објекат и интернету.

Члан 48.

(1) Зидови у санитарним просторијама се облажу грађевинским производом који је отпоран и непропусан за воду.

(2) Зидне облоге требају бити погодне за прање и дезинфекцију и од таквих материјала да се дијете не може повриједити, у случају њиховог оштећења.

(3) Зидна огледала требају бити заштићена одговарајућом фолијом, ради безбједности дјеце.

Члан 49.

(1) Уколико је пројектима изградње предвиђен балкон на објектима предшколске установе, он се не ограничава у погледу максималне површине, а најмања површина је 12 м².

(2) Балкон треба бити заклоњен од сунца, заштићен од временских неприлика и лако доступан из радне собе.

(3) У зависности од величине земљишта и оријентације објекта, балкони могу бити заједнички за више или све радне собе јаслица или вртића.

(4) Подна површина балкона треба бити са топлотном изолацијом и од лако перивог, материјала, који се не клиже, постављена тако да је нагнута од унутрашњег зида према спољашњој ивици балкона.

(5) Ако је балкон саставни дио игралишта, ограда је висока до 0,60 м са уређеним улазима погодним за одржавање хигијене.

(6) Уколико балкон није у равни са вањском површином земљишта, треба бити ограђен са високом оградом која је направљена од материјала који обезбјеђује потпуну сигурност дјеце.

(7) Балкони истовремено представљају најпогодније могућности за евакуацију дјеце из објекта у случају опасности.

Члан 50.

(1) Комуникациони путеви у предшколској установе су:

а) улаз са надстрешницом и заштитом од вјетра,

б) ходници и

в) степеништа.

(2) Комуникациони путеви треба да омогућавају међусобну повезаност и прегледност над активностима дјеце.

Члан 51.

(1) Гардероба за дјецу је, по правилу, смјештена у непосредној близини радне собе.

(2) У објектима грађеним према старим нормативима гардероба може бити лоцирана у централном или улазном дијелу објекта и у том случају може бити заједничка за више васпитних група.

(3) Гардероба има функцију учећих активности и може бити полуотворен простор ка радној соби и организована као мањи центар за учење и играње дјеце.

(4) У случају из става 3. овог члана гардероба се пројектује тако да одрасли имају преглед над активностима дјеце.

(5) Гардероба се пројектује као шири простор са приступом у радне собе, који омогућава комуникацију међу дјецом и надгледање дјеце.

(6) У простору гардеробе треба бити посебно означено мјесто за свако дијете.

Члан 52.

Простор за родитеље може бити посебно издвојен простор или дефинисан простор у већој просторији, гдје су родитељима на располагању различите информације о раду предшколске установе, гдје могу чекати дијете и разговарати са другим родитељима, одраслима и запосленима у предшколској установи.

VI БЕЗБЈЕДНОСТ БОРАВКА ДЈЕЦЕ И ОДРАСЛИХ У ОБЈЕКТИМА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 53.

(1) У објектима предшколских установа треба предузети одговарајуће мјере и активности којима се осигурава безбједност унутар простора у коме бораве дјеца и одрасли.

(2) Мјерама и активностима из става 1. овог члана, које се предузимају, дјеца треба да буду заштићена од несреће у унутрашњем и спољашњем простору у објектима предшколске установе.

(3) У предшколској установи се унапређује здравље дјеце и предузимају одговарајуће мјере у превенцији ширења инфекција, те утврђују и примјењују адекватне мјере у случајевима избијања епидемија.

Члан 54.

(1) Предшколска установа, вртић и јаслице, свако посебно, имају обавезу да израде периодичну процјену ризика од опасности у објектима предшколских установа.

(2) Приликом израде периодичне процјене ризика од опасности у објектима предшколских установа из става 1. овог члана, потребно је предвидјети мјере редовног одржавања и сигурности најмање једном годишње или, уколико за то постоје услови и потреба чешће.

Члан 55.

(1) Процјена ризика треба идентификовати све аспекте ризика у погледу објеката у оквиру предшколске установе кроз вођење техничке документације са јасним показатељима:

а) о објекту и мјесту гдје је вршен преглед,

б) када је преглед вршен и

в) ко је вршио преглед.

(2) Уочене опасности требају се отклонити одмах или покренути процедуру отклањања по кратком поступку.

Члан 56.

(1) Процјена ризика треба да покрива све аспекте ризика у погледу опреме и средстава која дјеца користе и са којима дјеца могу доћи у контакт.

(2) Ова процјена се ради најмање једном мјесечно или чешће по потреби.

Члан 57.

(1) Васпитно-образовни радници и сарадници имају обавезу да, одмах по уоченом ризику, тј. опасности од ризика, о томе писменим путем обавијесте одговорно лице у предшколској установи.

(2) Одговорно лице у предшколској установи је обавезно одмах покренути процедуру отклањања ризика, уз вођење техничке документације о извођењу радова.

Члан 58.

(1) Поправке и друге активности у вези са одржавањем објеката и опреме у оквиру предшколске установе не могу се радити у вријеме боравка дјеце у предшколској установи.

(2) У случају да се те активности требају радити у периоду када су дјеца у вртићу, васпитно-образовни радници имају обавезу да смјесте дјецу у безбједну радну собу или други простор.

Члан 59.

Противпожарна заштита у предшколској установи проводи се и организује у складу са прописима којима се уређују заштита од пожара.

VII ОПРЕМА, ИГРАЧКЕ И МАТЕРИЈАЛИ ЗА РАНО УЧЕЊЕ

Члан 60.

(1) Све просторије у вртићу представљају едукативни простор за рано учење.

(2) Услови које требају испуњавати просторије у објектима предшколских установа односе се подједнако и на просторије у оквиру јаслица и у оквиру вртића.

(3) Специфичан услов које требају испуњавати просторије у јаслицама је да омогућавају дјеци слободу кретања и учења путем стицања чулних искустава са постепеним усмјеравањем ка центрима за учење.

(4) Просторије у оквиру вртића треба да омогућавају дјеци несметано кретање, истраживање и учење у мањим или већим, јасно дефинисаним просторима и центрима за учење.

Члан 61.

(1) Радна соба треба имати најмање три јасно дефинисана центра за учење и простор за окупљање цијеле групе.

(2) Центри могу бити стални и повремени.

Члан 62.

(1) Радна соба треба бити опремљена са:

а) столовима,

б) столицама,

в) лаким лежаљкама за одмор дјеце, које је могуће поспремити уз помоћ старије дјеце и које се могу слагати у висину на мобилним спремиштима,

г) отвореним полицама за играчке, књиге и дјечије радове,

д) елементима за уређивање центара за учење типа мобилних обострано уређених полица – преграда,

ђ) зидним паноима и

е) огледалом величине око 1,20 м х 0,50 м заштићеним од ломљења специјалном фолијом.

(2) У радној соби за јаслице треба бити ограђен дио простора за његу дјеце у којем се налази:

а) сто за повијање,

б) ормарић за веш и

в) умиваоник.

(3) Уколико је простор радне собе јаслица или вртића намијењен за исхрану, радна соба треба имати сервисни сто и ормар за прибор.

(4) Елементи за обликовање простора у радној соби за дјецу морају омогућавати прегледност цијелог простора.

(5) Рубови и углови намјештаја треба да буду глатки и заобљени, а столови и столице прилагођени узрасту и потребама дјеце.

Члан 63.

Сто за повијање из члана 62. став 2. тачка а) овог правилника треба бити тако конструисан и обрађен да испуњава хигијенске услове за пресвлачење и повијање дјеце млађег узраста.

Члан 64.

(1) Радна соба треба бити опремљена:

а) столицама и столовима,

б) лежаљкама за одмор, минимално за једну групу дјеце,

в) отвореним полицама за играчке,

г) књигама и сликовницама постављеним дјеци на дохват,

д) зидним паноима и

ђ) огледалом са заштитном фолијом.

(2) Тешки ормари и намјештај треба да буду причвршћени за зид.

Члан 65.

Столови за васпитаче се, у правилу, налазе ван радне собе.

Члан 66.

(1) Дјечији сто својим обликовним и конструктивним карактеристикама има више намјена и треба одговарати здравственим, хигијенским, физиолошким и механичким условима за све дневне активности предшколске дјеце.

(2) Горња плоча је од глатког и лако перивог материјала како би се могло олакшати константно дезинфиковање, а у случају механичког оштећења у цијелости замијенити.

(3) У погледу димензија дјечији сто се израђује према стандардима, нормама и прописима за израду намјештаја за опремање предшколских установа.

Члан 67.

(1) Дјечија столица се израђује од тврдог дрвета и обликује према анатомским карактеристика физичког развоја дјетета.

(2) Димензије и конструкција столице треба да обезбјеђују дјетету да сједи усправно, држећи у вертикалном положају врат и труп, али не на основу активног мишићног напрезања, већ преко допунских тачака ослонца.

(3) Поред основног ослонца на сједишту, труп треба да има ослонац у области појасног дијела кичме.

(4) Дјечије ноге при сједењу на тим столицама требају бити савијене под правим углом и мирно ослоњене цијелом површином стопала на под.

Члан 68.

(1) Дјечији кревет или лежај је тако конструисан и израђен да се може једноставно раставити или саставити, те сложити у хоризонталном или вертикалном правцу и по могућности да не заузима велику површину радне собе.

(2) За дјецу у вртићу најпогодније су лежаљке од еколошке сунђерасте масе пресвучене лако перивим платном мале тежине, како би се могле лакше одлагати у угловима радне собе или имати вишенамјенске функције и како би их у случају потребе могла помјерати и сама дјеца.

(3) Кревети за дјецу у јаслицама до 18 мјесеци старости или док дјеца сигурно не проходају треба да има ограду исте висине са свих страна, по правилу најмање 50 цм висине са размаком највише до 8 цм.

(4) Кревети за дјецу у јаслицама која имају сигуран ход треба да буду ниске лежаљке са дрвеном подлошком или да су слични лежајевима за дјецу у вртићу.

Члан 69.

Уколико се вишенамјенски простор за заједничке активности дјеце употребљава као сала за физичке активности, пожељно је да има:

а) вишенамјенске справе за пењање,

б) универзалне и поливалентне струњаче,

в) греде различитих ширина и

г) шведске љестве и другу спортску (дјеци прилагођену) опрему за полигоне спретности:

1) мали кошеви,

2) тобогани,

3) чуњеви,

4) вијаче,

5) лопте разних величина.

Члан 70.

Простор за родитеље треба бити опремљен:

а) пригодним и удобним гарнитурама за сједење и разговор и

б) полицама и зидним паноима за информације и обавјештења.

Члан 71.

(1) Гардероба у објектима предшколске установе треба бити опремљена:
а) ормаром за одјећу и обућу,
б) клупом за обување и
в) вјешалицама.
(2) Гардеробни елементи, као што су полице и вјешалице, требају бити добро причвршћени за зид ради безбједности дјеце.

Члан 72.

(1) Гардероба са слободним вјешалицама је тако конструисана и обрађена да испуњава хигијенске и техничке услове за одлагање одјеће и обуће, а отпорна је на воду и влагу.
(2) Гардероба са слободним вјешалицама из става 1. овог члана може се постављати уз једну страну зида или уз обје.
(3) Гардеробу треба тако конструисати и опремити да се висина елемента на коме су вјешалице може мијењати према потреби.
(4) Гардеробна клупа треба бити конструисана и израђена од материјала отпорних на воду и влагу.

Члан 73.

Простор за васпитно-образовне раднике и сараднике треба имати:
а) столове и столице за састанке,
б) ормар за стручну литературу,
в) гардеробне елементе и
г) другу опрему која се користи за организоване активности и рад васпитно-образовних радника и сарадника.

Члан 74.

Полице и ормари могу бити различитих димензија, прилагођени условима простора, са вишеструким функцијама као елементима намјештаја.

Члан 75.

(1) Намјештај, опрема и играчке које се налазе у предшколској установи треба да буду у најбољем интересу дјетета, подстичући његов развој и рано учење.
(2) Намјештај у просторима гдје бораве дјеца треба:
а) одражавати топлину породичног дома,
б) бити израђен од разноврсних квалитетних материјала (предност имају природни материјали), заједно са опремом и играчкама које су приступачне дјеци:
1) софе,
2) јастучићи,
3) теписи,
4) столне лампе,
5) музика.
(3) Намјештај, опрема и материјали у просторијама у којима се одвијају васпитне активности и игре дјеце требају бити уређени тако да пружају могућности за планиране и спонтане групне и индивидуалне активности и разноврсне игре.

(4) Опрема треба омогућити брзо прилагођавање и једноставну промјену структуре простора.

Члан 76.

(1) Намјештај и опрема треба да буду одговарајућег дизајна, добро одржавани и усклађени са захтјевима о безбједности дјеце.

(2) Елементи за обликовање простора у радној соби за дјецу требају да омогућавају прегледност цијелог простора.

Члан 77.

(1) У вртићима и јаслицама треба бити обезбијеђено довољно играчака и материјала за игру и рано учење који нуде дјеци разноврсне могућности кроз различите врсте игара и активности.

(2) Играчке из става 1. овог члана треба да буду прилагођене узрасту и индивидуалним развојним потребама дјеце.

Члан 78.

Материјали, средства и играчке сортирани су по логичкој структури активности, смјештени у адекватан центар, означени договореним ознакама, доступни дјеци и увијек спремни за употребу.

Члан 79.

У предшколској установи број столица треба бити једнак броју дјеце, а број столова треба да обезбјеђује флексибилан аранжман мањих и већих група дјеце у активностима, игри и ручавању.

Члан 80.

У предшколској установи у којој је предвиђен рад са дјецом до три године – јаслички узраст, може се обезбиједити интиман и пријатан простор за пресвлачење и дојење дјеце.

Члан 81.

(1) У радним собама у јаслицама кревети и опрема не смију спутавати дјецу у кретању и истраживању простора.

(2) У радним собама из става 1. овог члана нису дозвољени кревети са металним оградама.

Члан 82.

(1) Библиотека предшколске установе може бити централна или посебна за организационе јединице.

(2) Библиотечки фонд треба да садржи сљедеће публикације:

а) стручну литературу,

б) дјечију литературу,

в) часописе,

г) новинска издања,

д) фото, видео и тонске записе и друго.

(3) Дидактичка средства и материјал за игру за дјецу складиште се у посебно намијењеном простору.

Члан 83.

Простори у којима је смјештена библиотека и простори у којима су смјештена дидактичка средства и материјали за игру, у зависности од броја дјеце и запослених, требају имати:

а) ормаре,
б) полице,
в) пултове са неколико столица,
г) столове и столице,
д) компјутер,
ђ) столове за дидактичка средства,
е) витрине за дидактички материјал и материјал за игру,
ж) стручну литературу,
з) сликовнице, часописе, апликације и
и) друго што је потребно за реализацију програмских активности.

VIII ПРОСТОР ЗА ПРИПРЕМУ ХРАНЕ И ПРОСТОР ЗА РУЧАВАЊЕ

Члан 84.

(1) У зависности од унутрашње организације, предшколска установа може имати централну кухињу за припрему и дистрибуцију хране смјештену у посебном објекту или придружену неком од вртића.

(2) У случају из става 1. овог члана вртић има мању приручну кухињу – нишу, за припремање млијечне хране и сервирање хране.

Члан 85.

(1) У случају да предшколска установа нема организовану централну кухињу и дистрибуцију хране, вртић треба имати кухињу са адекватном опремом у којој се припрема храна и оброци за дјецу и запослене.

(2) Ако вртић не испуњава услове из става 1. овог члана, предшколска установа може имати алтернативне аранжмане како би се обезбиједила набавка хране и пића, уз обезбјеђење законом прописаних санитарних и хигијенско-техничких услова прописаних посебним законом.

Члан 86.

Кухиња у којој се припрема, сервира и чува храна треба да има простор:

а) гдје се чува храна на температури до 4 °C и у којем је заштићена од инсеката,
б) за кување и/или подгријавање хране,
в) за хигијенско прање судова у који је прикључена топла вода и
г) са столом за припрему хране који је отпоран на оштећења и може лако да се одржава, у складу са санитарним и хигијенским-техничким захтјевима.

Члан 87.

Дјеца немају приступ кухињи и просторима гдје се припрема храна, уз изузетак када се они користе за дјечије активности, уз обавезно надгледање одраслих.

Члан 88.

За раднике у централној кухињи треба предвидјети тоалет и гардеробу.

Члан 89.

(1) Остава за складиштење намирница се, по правилу, налази уз кухињу.
(2) У остави се обезбјеђује одвојено чување прибора и средстава за чишћење кухиње и за чишћење санитарних просторија.

Члан 90.

Кухиња и остава за намирнице требају испуњавати хигијенско-техничке услове прописане посебним прописима.

Члан 91.

(1) Трпезарија у предшколској установи је угодан, пријатан, добро аранжиран, мултифункционалан простор који се користи за ручавање и за разноврсне дјечије активности као што су:
а) здравствено-хигијенске,
б) истраживачко-сазнајне,
в) перцептивно-моторичке,
г) ликовно-моделарске и
д) друштвене активности.
(2) Трпезарију из става 1. овог члана не може користити већи број дјеце од броја дјеце који садрже двије васпитне групе.

Члан 92.

Трпезарија не мора бити физички одвојена крутим преградама од радних соба, али треба нудити породичну атмосферу ручавања и може имати довод са топлом водом.

Члан 93.

(1) У предшколској установи која је изграђена прије ступања на снагу овог правилника трпезарија може бити радна соба или други простор који омогућује сигурно, пријатно и хигијенски уређено мјесто за исхрану дјеце, са породичном атмосфером.
(2) У случају из става 1. овог члана у простору не смије бити истовремено смјештено више од двије васпитне групе за вријеме ручавања.

IX ПРОСТОР ЗА СПАВАЊЕ И ОДМОР

Члан 94.

(1) Предшколска установа треба да има простор за сан и одмор, односно тихе просторије за релаксацију, доступне дјеци у било које вријеме боравка, ако имају потребу за сном и одмором.

(2) У правилу се простори за сан и одмор из става 1. овог члана налазе у мирнијем дијелу предшколске установе, одвојене од простора у којима се одвија активна игра.

(3) Простори из става 1. овог члана су смјештени тако да их одрасли често и лако могу контролисати у вријеме док дјеца спавају или одмарају.

Члан 95.

Уколико дјеца спавају или одмарају у простору гдје се одвијају активности и игра, потребно је обезбиједити алтернативни простор за дјецу која не спавају или се не одмарају.

Члан 96.

(1) Намјештај и опрема за спавање: кревети, лежаљке, сунђери и струњаче треба да обезбјеђују коришћење од стране више дјеце.

(2) Пресвлаке на намјештају и опреми за спавање из става 1. овог члана требају бити израђене од природних материјала који нису штетни за дјецу и који се лако могу одржавати, односно дезинфиковати или прати.

Члан 97.

(1) Сваком дјетету треба обезбиједити пријатан и удобан простор за одмор и спавање, два до три сата сваког дана у континуитету.

(2) Дјетету које има потребу за сном или одмором треба бити доступна чиста лична постељина:

а) пресвлаке,

б) јастучнице и

в) чаршави.

X ПРОСТОРИ ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ

Члан 98.

Санитарни простор у јаслицама и вртићу састоји се од простора за умивање и простора за тоалет, који може бити и јединствен простор, а у правилу треба бити пројектован што ближе радним собама.

Члан 99.

(1) Тоалет треба бити смјештен у посебну просторију која је дизајнирана и смјештена тако да омогућава дјеци која су самостална у одржавању личне хигијене, безбједан приступ и без помоћи одраслих, али уз могућност њиховог надгледања.

(2) Тоалет треба бити дизајниран тако да пружа осјећај интиме и приватности.

Члан 100.

(1) Уколико су пројектом предвиђена врата на санитарним просторима, иста треба да се отварају према вани.

(2) Није препоручљиво пројектовање затворених тоалет кабина.

(3) У случају да су у објектима предшколских установа направљене тоалет кабине, оне требају бити направљене од лаких, транспарентних преграда, највише до висине један метар, уз лагана врата која се отварају према вани.

Члан 101.

Тоалет треба бити адекватно одвојен од кухиње и трпезарије, односно простора за кување и дистрибуцију хране.

Члан 102.

За превијање дјеце у јаслицама треба обезбиједити сигуран хигијенски простор за пресвлачење који није издвојен од простора радне собе.

Члан 103.

(1) Дизајн, конструкција и положај опреме у санитарним просторима у оквиру објеката предшколских установа треба да обезбјеђује сигурност и да је адекватних димензија и издржљивости по питању узраста, висине, тежине и броја дјеце која је користе.

(2) Санитарна опрема из става 1. овог члана треба бити од материјала који је могуће чистити с течношћу за чишћење и дезинфиковање, а сви метални дијелови морају бити израђени од нерђајућег материјала.

(3) Санитарна опрема из става 1. овог члана треба да омогућава независност, право на приватност дјеце, те степен прегледности из друге просторије, односно да омогућава да одрасли могу надгледати санитарни простор који користе дјеца.

Члан 104.

Све предшколске установе требају имати одвојен одговарајући тоалет за одрасле.

Члан 105.

(1) За дјецу са посебним потребама санитарни простор треба бити доступан из радне собе.

(2) Предшколска установа, у коју су укључена дјеца из става 1. овог члана, опрему у санитарном простору треба прилагодити потребама те дјеце.

Члан 106.

(1) Предшколска установа може имати и перионицу.

(2) Уколико у објектима предшколске установе нема перионице, хигијена постељног и другог рубља се обезбјеђује коришћењем услуга специјализованих сервиса за ту врсту услуга.

XI ПРОСТОРИ ЗА УПРАВУ И ОСТАЛИ ПРОСТОРИ У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

Члан 107.

(1) Предшколска установа може за потребе заједничких функција установе имати просторе за управу, који су смјештени у посебном објекту или придружени предшколској установи.

(2) Простори за управу из става 1. овог члана су:

а) канцеларија директора,

б) канцеларија за администрацију,

в) простор за архив и

г) санитарне просторије за одрасле.

Члан 108.

(1) Поред простора из члана 107. став 2. овог правилника, у предшколској установи може бити предвиђен и:

а) простор за економа – магационера,

б) остава за прибор и алат за одржавање спољашњег простора и објекта,

в) простор за домара,

г) радионица,

д) котловница и

ђ) простор за превентивну здравствену заштиту.

(2) Простор за економа – магационера се налази, по правилу, у близини кухиње.

(3) Остава за прибор и алат за одржавање спољашњег простора и објекта, простор за домара, радионица и котловница смјештени су у дијелу зграде који није непосредно везан за просторије у којима бораве дјеца.

Члан 109.

Простор за превентивну здравствену заштиту у предшколској установи или некој од организационих јединица намијењен је за реализацију превентивних и програмских здравствено-хигијенских активности и заштиту.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 110.

(1) Предшколске установе, које су грађене по старим стандардима и нормативима, дужне су ускладити број дјеце са квадратуром унутрашњег корисног простора у складу са

нормативима и стандардима предвиђеним овим правилником, у року од три године од дана његовог ступања на снагу.

(2) Предшколске установе, које на дан ступања на снагу овог правилника обављају своју дјелатност у склопу грађевина стамбено-пословне намјене и имају рјешење о испуњавању услова за обављање предшколске дјелатности у тим грађевинама, могу наставити са обављањем дјелатности у тим просторима.

(3) У раније изграђеним вртићима и јаслицама, у оквиру предшколске установе, који нису изграђени у складу са овим стандардима и нормативима, потребно је, тамо гдје је то могуће, унутрашњу просторну организацију преуредити у флексибилнију, отворенију организациону структуру објекта у року од двије године од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 111.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 07.041/052-1187/10
20.маја 2010. године
Бања Лука

МИНИСТАР
Антон Касиповић, с.р.